

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

**ROSSIYANING BIRINCHI PREZIDENTI B. N. YELSEN
NOMIDAGI URAL FEDERAL UNIVERSITETI**

TOSHKENT IQTISODIYOT VA PEDAGOGIKA INSTITUTI

**INSON FAROVONLIGINI
O'RGANISHDA FANLARARO
YONDASHUV**

xalqaro ilmiy konferensiya materiallari

I QISM

Toshkent - 2023

Тожибоев Марат. Проблемы развития педагогического мышления студентов на основе индивидуальной образовательной траектории	63
Халдаров Х. А. Исследование качества дополнительно приобретенных знаний с учетом педагогика психологических состояний обучаемых	66
Yuldasheva Saodat. Talabalar kasbiy farovonligini prognozlash	69
Yuldasheva Saodat. Zoxidova Aziza. Oila farovonligi – shaxsning axloqiy mezoni sifatida	73
Зуфаров Т. У. Создание положительного эмоционального состояния у детей как основа их психологического благополучия	75
II SHO'VA. INSON FAROVONLIGINING DEMOGRAFIK JIHLARI	
Ablusamatova Shahlo, Maxamatqulov Zufar. Proyektiv metodikalarning shaxsni o'rganish bo'yicha amaliyotdagi o'rini	79
Абдусаматова Ш.С. Самостоятельно - образовательный кластер как основной фактор благополучия человека	82
Авлаев Ориф, Хасанова Зилола. Ўқитувчи ва ўқувчилар муносабатлари психологияси	86
Авлаев Ориф. Шахснинг социал интеллект ривожланиш даражасига кўра типлари	90
Акрамова Гулбахор. Роль критического мышления в приобщении учащихся к общественным отношениям	93
Атоев Хусниддин, Омонова Гульчехра. Психологические основы организационных межличностных отношений в инклюзивной образовательной среде	98
Абдунабиев Б.А. Развитие личности на основе учений аль-Фараби	103
Атаханов Х.К. Кластерный подход в физическом воспитании как инновационная форма формирования системы подготовки спортивного резерва	105
Буриева Кибрио. Сулейманова Аружан. Этический компонент в образовании и его значимость	107
Буриева Кибрио. Психологические методы повышения мотивации учащихся к чтению	110
Буртешова Алия. Влияние художественного образования на психологическое благополучие студентов вузов	114
Джумаева Феруза. Роль правовой культуры в обеспечении благополучия человека	119
Djumanazarova Ziyada. Overview of the article (multimedia materials in developing countries: the malaysian experience) by Jayakaran Mukundan	121

6. Халдаров Х.А., Маматкаримов К.З. Об исследовании дополнительных знаний процесса обучения с помощью эргономики. Респ. НПК «Актуальные проблемы современной информатики: пройденный опыт и ее будущее» «Zamonaviy informatikaning dolzarb muammolari: o'tmish tajribasi, istiqbollari» mavzusida respublika miqyosidagi ilmiy-amaliy anjuman (29 may 2023 yil) – T.: TDPU, 2023. T.: ТГПУ, 29 май 2023, с. 538-541.

7. Халдаров Х.А., Каримова М. Х. Об одном подходе исследования дополнительно приобретенных знаний с помощью эргономики. Респ. НПК «Использование современных ресурсов информационных технологий в системе образования», Т.: Узбекистан, ТДПУ, 30-мая, 2023, с. 612-614.

TALABALAR KASBIY FAROVONLIGINI PROGNOZLASH

Yuldasheva Saodat

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

Psixologiya kafedrasida katta o'qituvchisi

saodatyuldasheva1234@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada pedagogika yo'nalishi talabalari va ularning malakasi, bilimi va shaxsiy fazilatlarini bilan bog'liq turli omillarni baholashini o'z ichiga olgan murakkab vazifa ekanligi keng yoritib berilgan. Shu sababli, akademik ko'rsatkich qimmatli ko'rsatkich bo'lsa-da, talabalarning qobiliyatlari, tajribasi va shaxsiy fazilatlarining ko'p jihatlari hisobga olgan holda yaxlit baholash ularning umumiy kasbiy qobiliyatini to'g'ri prognoz qilish uchun zarurdir, ularning tanlagan kasbida muvaffaqiyatga erishish imkoniyatlarini yanada ko'proq tushunish imkonini berishi ko'rsatilgan.

Kalit so'zlar: talabalar, kasbiy qobiliyat, prognozlash, akademik samaradorlik, talabalarning potentsiali.

Annotation. In this article, it is widely explained that pedagogy is a complex task that involves the assessment of various factors related to students and their skills, knowledge, and personal qualities. Therefore, while academic performance is a valuable indicator, a holistic assessment that takes into account many aspects of students' abilities, experiences and personal qualities is necessary to accurately predict their overall professional ability, which has been shown to provide a greater understanding of their chances of success in their chosen profession.

Keywords: students, professional ability, forecasting, academic efficiency, student potential.

Shaxsning kelajakdagi kasbiy qobiliyati haqida aniq bashorat qilish qiyin bo'lsa-da, ularning o'qituvchi sifatidagi potentsial muvaffaqiyati haqida tushuncha beradigan bir qancha ko'rsatkichlar va strategiyalar mavjud. Bo'lajak pedagog talabalarning kasbiy qobiliyatini bashorat qilishda quyidagi asosiy fikrlarni keltiramiz:

Akademik samaradorlik: Akademik natijalar talabaning potentsial kasbiy qobiliyatining asosiy ko'rsatkichlaridan biridir. Ularning baholarini, kurs ishlarini va umumiy ilmiy yutuqlarini baholash ularning fidoyiligi, bilimlarni egallashi va akademik standartlarga javob berish qobiliyati haqida tushuncha beradi. Ta'lim,

psixologiya va bola rivojlanishi kabi tegishli fanlarda doimiy yuqori ko'rsatkichlar kelajakdagi muvaffaqiyat uchun mustahkam poydevor bo'lishi mumkin. Ha, o'quv samaradorligi haqiqatan ham talabaning potentsial kasbiy qobiliyatining asosiy ko'rsatkichlaridan biridir. O'quv faoliyati talabaning o'quv dasturida o'rgatilgan bilim va ko'nikmalarni egallashi va qo'llash qobiliyatini aks ettiradi. Bu ularning fidoyiligi, ish odob-axloqi, tanqidiy fikrlash qobiliyatlari va kasbiy martaba muvaffaqiyatining muhim omillari bo'lgan mavzuga oid kompetentsiyalari haqida tushuncha beradi.

Kuchli akademik ko'rsatkichlar talabaning o'z ta'lim sohasidagi asosiy tushunchalar va nazariyalarni yaxshi tushunishidan dalolat beradi. Bu ularning ma'lumotni o'zlashtirish va saqlash, tanqidiy tahlil qilish va bilimlarini amaliy vaziyatlarda qo'llash qobiliyatini namoyish etadi. Tegishli fanlar bo'yicha doimiy yuqori baholar va yutuqlar kelajakdagi kasbiy muvaffaqiyatlar uchun trampolin bo'lib xizmat qilishi mumkin bo'lgan kuchli ilmiy poydevordan dalolat beradi.

Bundan tashqari, akademik samaradorlik ko'pincha intizom, vaqtni boshqarish va kuchli ish axloqi kabi fazilatlar bilan bog'liq. Ushbu xususiyatlarni doimiy ravishda namoyon etadigan talabalar o'zlarining kasbiy faoliyatida o'xshash fazilatlarini namoyon etishlari mumkin. Bu atributlar ish joyida yuqori baholanadi, chunki ular mahsuldorlikka, ishonchlilikka va belgilangan muddatlarni bajarish va maqsadlarga erishish qobiliyatiga hissa qo'shadi.

Ammo shuni ta'kidlash kerakki, akademik ko'rsatkichlar kasbiy qobiliyatning yagona omili emas. Talabaning kasbiy malakasini shakllantirishda amaliy tajribalar, shaxslararo munosabatlar, muammolarni hal qilish qobiliyatlari va chidamlilik, moslashuvchanlik va yetakchilik kabi shaxsiy fazilatlar kabi boshqa omillar ham muhim rol o'ynaydi. Nazariy bilimlarni real sharoitlarda qo'llash, samarali muloqot qilish, hamkorlikda ishlash va kasbiy muammolarni hal qilish qobiliyati professional qobiliyatning bir xil darajada muhim jihatlari bo'lib, ular faqat akademik natijalarda aks etmasligi mumkin.

Shu sababli, akademik ko'rsatkich qimmatli ko'rsatkich bo'lsa-da, talabalarning qobiliyatlari, tajribasi va shaxsiy fazilatlarining ko'p jihatlari hisobga olgan holda yaxlit baholash ularning umumiy kasbiy qobiliyatini to'g'ri prognoz qilish uchun zarurdir. Ushbu kengroq istiqbol ularning tanlagan kasbida muvaffaqiyatga erishish imkoniyatlarini yanada ko'proq tushunish imkonini beradi.

O'qitish amaliyoti va amaliyot: O'qitish amaliyoti yoki amaliyot orqali olingan amaliy tajribalar talabaning kasbiy qobiliyatini baholash uchun bebahodir. Tajribali o'qituvchilar va murabbiylarning kuzatishlari, baholashlari va fikr-mulohazalari ularning o'qitish mahorati, sinfni boshqarish qobiliyatlari va o'quvchilar bilan o'zaro munosabatlari haqida tushuncha berishi mumkin. Ijobiy fikr-mulohazalar, moslashuvchanlik va amaliy tajribalardan o'rganishga tayyorlik kelajakdagi muvaffaqiyatning ijobiy ko'rsatkichlari hisoblanadi. Darhaqiqat, o'qituvchilik amaliyoti yoki amaliyot orqali olingan amaliy tajribalar talabaning kasbiy qobiliyatini baholashda bebahodir. O'quv faoliyati nazariy bilimlarning asosini tashkil etsa-da, amaliy tajribalar talabalarga ushbu bilimlarni real sharoitlarda qo'llash va o'qituvchilik kasbi uchun zarur bo'lgan muhim ko'nikmalarni shakllantirish imkoniyatlarini taqdim etadi. Amaliyot yoki amaliyot tajribasini

o'qitish professional qobiliyatlarni baholashda hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lgan ba'zi sabablar:

Bilimlarni qo'llash - Amaliy tajribalar talabalarga o'rgangan tushunchalar, nazariyalar va o'quv strategiyalarini o'zlarining akademik kurslarida qo'llash imkonini beradi. Bu ularga nazariya va amaliyot o'rtasidagi tafovutni bartaraf etish va haqiqiy sinf sharoitida turli xil o'quvchilar ehtiyojlarini qondirish uchun o'z bilimlarini qanday moslashtirishni tushunish imkoniyatini beradi.

Sinfni boshqarish - Sinfni boshqarish samarali o'qitishning muhim jihati hisoblanadi. O'qitish amaliyoti yoki amaliyot orqali talabalar sinfni boshqarish, tartiblarni o'rnatish, intizom strategiyalarini amalga oshirish va ijobiy o'quv muhitini yaratishni kuzatish va mashq qilish imkoniyatiga ega. Ushbu tajribalar ularning tartibni saqlash, talabalarni jalb qilish va o'rganish uchun qulay muhit yaratish qobiliyatini baholashga yordam beradi.

Ta'lim berish - Amaliy tajribalar talabalarga ta'lim berish qobiliyatlarini rivojlantirish va takomillashtirish imkonini beradi. Ular darslarni loyihalash va o'tkazish, muhokamalarni osonlashtirish, fikr-mulohazalarni bildirish va talabalarning o'rganishini baholash imkoniyatiga ega. Ularning ma'lumotlar bilan samarali muloqot qilish, o'quvchilarni jalb qilish va o'qitish usullarini talaba ehtiyojlari va fikr-mulohazalari asosida moslashtirish qobiliyatini baholash ularning kasbiy qobiliyatlarini baholashda muhim ahamiyatga ega.

Shaxslararo ko'nikmalar- O'qitish kuchli shaxslararo ko'nikmalarni talab qiladi, jumladan samarali muloqot, hamdardlik va talabalar, hamkasblar va ot-onalar bilan munosabatlarni o'rnatish. Amaliy tajribalar orqali talabalar talabalar bilan aloqa o'rnatish, o'zaro munosabat o'rnatish, faol tinglash va o'quvchilarning turli ehtiyojlari va kelib chiqishini hal qilish qobiliyatlarini namoyish etishlari mumkin. Ularning shaxslararo munosabatlarni baholash ularning ta'lim hamjamiyatida ijobiy munosabatlar o'rnatish imkoniyatlari haqida tushuncha beradi.

Reflektiv amaliyot - Refleksiya professional o'sish va rivojlanish uchun kuchli vositadir. O'qitish amaliyoti yoki amaliyot tajribasi orqali talabalar reflektiv amaliyot bilan shug'ullanish, o'qitish samaradorligini tanqidiy baholash va takomillashtirish yo'nalishlarini aniqlash imkoniyatiga ega. Ularning o'qitish amaliyoti haqida fikr yuritish va fikr-mulohazalar va o'z-o'zini baholash asosida tuzatishlar kiritish qobiliyatini baholash ularning kasbiy qobiliyatlarini aniqlashda hal qiluvchi ahamiyatga ega.

Moslashuvchanlik va muammolarni hal qilish - O'qituvchilik kasbi ko'pincha kutilmagan muammolarni hal qilish yoki turli xil o'quvchilarning ehtiyojlarini qondirish uchun moslashish va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini talab qiladi. Amaliy tajribalar talabalarga sinfdagi turli vaziyatlarga duch kelish va ularning oyoqqa turib fikrlash, qaror qabul qilish va shunga mos ravishda ta'lim strategiyalarini o'zgartirish qobiliyatini baholash imkoniyatini beradi. Ularning moslashuvchanlik va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini baholash ularning professional qobiliyatlarini real sharoitlarda baholashga yordam beradi.

Muloqot va shaxslararo ko'nikmalar - Samarali muloqot va shaxslararo ko'nikmalar pedagogik mutaxassislar uchun juda muhimdir. Talabaning fikrlarini aniq ifodalash, faol tinglash va turli manfaatdor tomonlar, jumladan, talabalar, ota-

onalar va hamkasblar bilan muloqot qilish qobiliyatini baholash ularning ijobiy munosabatlar o'rnatish va qulay o'quv muhitini yaratish imkoniyatlarini ko'rsatishi mumkin.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, o'qitish amaliyoti yoki amaliyot tajribasi talabalarning bilimlarni qo'llashi, sinfni boshqarish ko'nikmalari, o'qitishni o'tkazish, shaxslararo munosabatlar, reflektiv amaliyot, moslashuvchanlik va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini baholash orqali uning kasbiy qobiliyatlari haqida qimmatli tushunchalarni beradi. Ushbu amaliy tajribalar akademik natijalarni to'ldiradi va o'quvchining samarali va malakali o'qituvchi sifatidagi salohiyatini yanada to'liqroq tushunishga yordam beradi.

Adabiyotlar

1. Anvarovna A. S. CONSTRUCTIONS (MODELS) OF SOCIAL INTELLIGENCE IN FUTURE ENGLISH LANGUAGE TEACHERS //Horizon: Journal of Humanity and Artificial Intelligence. – 2023. – T. 2. – №. 4. – S. 169-172.
2. Ataxo'jayeva S. A. et al. INGLIZ TILINI O'RGATISHDA LOYIXA ISHINI TASHKIL QILISHNING AFZALLIKLARI //Science and Education. – 2020. – T. 1. – №. 1. – S. 403-406.
3. Ataxo'jayeva S. EMPIRICAL FOUNDATIONS OF THE STUDY ENGLISH LANGUAGE TEACHERS //GULDU AXBOROTNOMASI. – 2023.
4. Avlaev, O. (2023). SOME CONSIDERATIONS ON SOCIAL INTELLIGENCE. Science and innovation, 2(B3), 99-102.
5. Baxtiyarovna S. D. B. D. et al. KASB TA'LIM METODIKASINING ZAMONAVIY METODLARI //Scientific Impulse. – 2022. – T. 1. – №. 3. – S. 417-420.
6. Qurbonalijon G'aybullo o'g' Z. et al. MALAKAVIY PEDAGOGIK AMALIYOTNI TASHKIL ETISH VA O'TKAZISH //Scienceweb academic papers collection. – 2021.
7. Djuraeva S. N., Dustova D. S. Sposoby vospitaniya lichnykh kachestv u studentov pedagogicheskoy spetsialnosti //Academy. – 2019. – №. 6 (45). – S. 96-98.
8. Juraev M. N., Omonov B. Sh., Kenjaev S. N. Formirovanie modeley upravleniya ob'emami perevozok v sootvetstvii s potrebnostyami potrebiteley //Universum: texnicheskie nauki. – 2021. – №. 5-2 (86). – S. 87-92.
9. Mamasakhatovna Y.S, Bakhtiyorqizi AM The Role of Our Religious and Spiritual Heritage in The Formation of a Sense of Proud in Young People //International Journal on Integrated Education. - 2021.- T. 4.- no.1. - S. 36-38.
10. Mamasakhatovna Y.S The Education-Science System Is a Factor That Accelerates the Development of Society and Increases Its Efficiency // Journal of Pedagogical Inventions and Practices. - 2021. - T. 2. - no. 2. - S. 97-98.
11. Mamasakhatovna Y.S The role of teachers in building the foundation of a new development period of Uzbekistan //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. - 2021. - T. 11. - no. 10. - S. 941-943.
12. Yuldasheva S.M. THE ROLE OF PSYCHOLOGICAL TRAINING IN HUMAN DEVELOPMENT IN THE DEVELOPMENT OF COMMUNICATION QUALITIES // Central Asian Research Journal for Interdisciplinary Studies (CARJIS). - 2022. - T. 2. - no. 1. - S. 350-353.